

॥ सरस्वती स्तोत्रम् वाणी स्तवनं ॥

॥ याज्ञवल्क्य उवाच ॥

कृपां कुरु जगन्मातर्मामेवंहततेजसम् । गुरुशापात्स्मृतिभ्रष्टं विद्याहीनंच दुःखितम् ॥ १॥
ज्ञानं देहि स्मृतिं देहिविद्यां देहि देवते । प्रतिष्ठां कवितां देहिशाक्तं शिष्यप्रबोधिकाम् ॥ २॥
ग्रन्थनिर्मितिशक्तिं चसच्छिष्यं सुप्रतिष्ठितम् । प्रतिभां सत्सभायां चविचारक्षमतां शुभाम् ॥ ३॥
लुप्तां सर्वा दैववशान्नवंकुरु पुनः पुनः । यथाऽङ्कुरं जनयतिभगवान्योगमायया ॥ ४॥
ब्रह्मस्वरूपा परमाज्योतिरूपा सनातनी । सर्वविद्याधिदेवी यातस्यै वाण्यै नमो नमः ॥ ५॥
यया विना जगत्सर्वशश्वज्जीवन्मृतं सदा । ज्ञानाधिदेवी या तस्यैसरस्वत्यै नमो नमः ॥ ६॥
यया विना जगत्सर्वमूकमुन्मत्तवत्सदा । वाग्धिष्ठातृदेवी यातस्यै वाण्यै नमो नमः ॥ ७॥
हिमचन्दनकुन्देन्दुकुमुदाम्भोजसंनिभा । वर्णाधिदेवी यातस्यै चाक्षरायै नमो नमः ॥ ८॥
विसर्गं बिन्दुमात्राणांयदधिष्ठानमेव च । इत्थं त्वं गीयसेसद्भिर्भारत्यै ते नमो नमः ॥ ९॥
यया विनाऽत्र संख्याकृतसंख्यांकर्तुं न शक्नुते । काल संख्यास्वरूपा यातस्यै देव्यै नमो नमः ॥ १०॥
व्याख्यास्वरूपा या देवीव्याख्याधिष्ठातृदेवता । भ्रमसिद्धान्तरूपा यातस्यै देव्यै नमो नमः ॥ ११॥
स्मृतिशक्तिर्ज्ञानशक्तिर्बुद्धिशक्तिस्वरूपिणी । प्रतिभाकल्पनाशक्तिर्या चतस्यै नमो नमः ॥ १२॥
सनत्कुमारो ब्रह्माणं ज्ञानंप्रच्छ यत्र वै । बभूव जडवत्सोऽपिसिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ॥ १३॥
तदाऽऽजगाम भगवानात्माश्रीकृष्ण ईश्वरः । उवाच स च तं स्तौहिवाणीमिति प्रजापते ॥ १४॥
स च तुष्टाव तां ब्रह्माचाऽऽज्ञया परमात्मनः । चकार तत्प्रसादेनतदा सिद्धान्तमुत्तमम् ॥ १५॥
यदाप्यनन्तं पप्रच्छज्ञानमेकं वसुन्धरा । बभूव मूकवत्सोऽपिसिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ॥ १६॥
तदा त्वां च स तुष्टावसन्त्रस्तः कश्यपाज्ञया । ततश्चकार सिद्धान्तंनिर्मलं भ्रमभञ्जनम् ॥ १७॥
व्यासः पुराणसूत्रं चपप्रच्छ वाल्मिकिं यदा । मौनीभूतः स सस्मारत्वामेव जगदम्बिकाम् ॥ १८॥
तदा चकार सिद्धान्तंत्वद्वरेण मुनीश्वरः । स प्राप निर्मलं ज्ञानंप्रमादध्वंसकारणम् ॥ १९॥
पुराण सूत्रं श्रुत्वा सव्यासः कृष्णकलोद्भवः । त्वां सिषेवे च दध्यौ तंशतवर्षं च पुष्करे ॥ २०॥
तदा त्वत्तो वरं प्राप्यस कवीन्द्रो बभूव ह । तदा वेदविभागं चपुराणानि चकार ह ॥ २१॥
यदा महेन्द्रे पप्रच्छतत्त्वज्ञानं शिवा शिवम् । क्षणं त्वामेव सञ्चिन्त्यतस्यै ज्ञानं दधौ विभुः ॥ २२॥
पप्रच्छ शब्दशास्त्रं चमहेन्द्रस्व बृहस्पतिम् । दिव्यं वर्षसहस्रं चस त्वां दध्यौ च पुष्करे ॥ २३॥
तदा त्वत्तो वरं प्राप्यदिव्यं वर्षसहस्रकम् । उवाच शब्दशास्त्रं चतदर्थं च सुरेश्वरम् ॥ २४॥
अध्यापिताश्च यैः शिष्याःयैरधीतं मुनीश्वरैः । ते च त्वां परिसञ्चिन्त्यप्रवर्तन्ते सुरेश्वरि ॥ २५॥
त्वं संस्तुता पूजिताच मुनीन्द्रमनुमानवैः । दैत्यैश्च सुरैश्चापिब्रह्मविष्णुशिवादिभिः ॥ २६॥
जडीभूतः सहस्रास्यःपञ्चवक्त्रश्चतुर्मुखः । यां स्तोतुं किमहं स्तौमितामेकास्येन मानवः ॥ २७॥
इत्युक्त्वा याज्ञवल्क्यश्चभक्तिनम्रात्मकन्धरः । प्रणनाम निराहारोरुरोद च मुहुर्मुहुः ॥ २८॥
तदा ज्योतिः स्वरूपा सातेनाऽदृष्टाऽप्युवाच तम् । सुकवीन्द्रो भवेत्युक्त्वावैकुण्ठं च जगाम ह ॥ २९॥
महामूर्खश्च दुर्मेधावर्षमेकं च यः पठेत् । स पण्डितश्च मेधावीसुकविश्च भवेद्ध्रुवम् ॥ ३०॥
॥ इति श्रीब्रह्मवैवर्ते महापुराणे प्रकृतिखण्डे नारदनारायणसंवादे
याज्ञवल्क्योक्त वाणीस्तवनं नाम पञ्चमोऽध्यायः संपूर्ण ॥

वैदिक जीवन™

Sanatan Online Store

www.vaidikjeevn.com

Ver 1.0.0

7706011555

www.vaidikjeevn.com